

2e) Capitolele 11 -12,7

Iefta

Capitolul 11

Introducere

Abimlec a fost fiul unei soții secundare, Iefta este fiul unei curve. Starea în Israel era așa de decăzută, că un astfel de om devine instrumentul eliberării folosit de Dumnezeu. Prin aceasta Dumnezeu Își pune ștampila sentinței morale pe starea lor. Din cauza stării lor morale, El nu poate să folosească un om cu o origine mai bună. La Iefta nu vedem nicio apariție a Domnului, ca la Ghedeon. Necazul este cel care îl cheamă pe Iefta să intre în acțiune, la însărcinarea bătrânilor din Galaad, care nu aveau altă alegere.

Iefta ne lasă să recunoaștem ceva din Reformă, când lui Dumnezeu I-a plăcut să dea oamenilor credință și putere, care nu totdeauna au fost spirituali, dar care pentru Dumnezeu s-au dovedit a fi unelte potrivite pentru eliberarea poporului Său. Lupta nu are loc în țară, ci pe malul pustiu al Iordanului. O astfel de luptă a caracterizat și Reforma. S-a dus multă luptă, ca să se facă cunoscut credincioșilor adevărul Scripturii, în timp ce s-a stăruit să se aducă aceste adevăruri în societate: onoarea lui Dumnezeu în toate domeniile vieții. Dar cu această ocazie s-a uitat, că Adunarea este un popor ceresc, care nu a fost lăsată de Dumnezeu pe pământ ca să guverneze împreună cu lumea, ci să fie o mărturie a Domnului glorificat în cer, care va reveni în curând, ca să întemeieze Împărăția Lui de dreptate și pace.

În viața lui Iefta sunt două aspecte de privit: unul al mâniei ascunse, pe care o purta cu sine ca urmare a felului de comportare al fraților lui cu el, și cel al bărbatului care cunoaște Cuvântul, este îmbrăcat cu Duhul și bate pe dușman. Mereu trec pe prim plan trăsăturile lui de caracter, așa cum este cazul și cu fiecare din noi. Cine sau ce a fost cineva înainte de întoarcerea lui la Domnul, după aceea îi creează probleme mari, să nu cedeze vechilor lucruri. Cu toate exemplele greșite ale lui Iefta, trebuie să ne gândim, că Dumnezeu îl preia în rândul eroilor credinței din Evrei 11.

Iefta, versetele 1-3

Numele Iefta înseamnă „El, Cel care deschide”. Aceasta ne îndreaptă spre Dumnezeu, care deschide inima, în care adevărurile spirituale își primesc locul lor. Iefta este unealta, pe care Dumnezeu o folosește în acest scop. Acolo unde amoniții (care reprezintă, așa cum s-a spus, religia cu mintea sau raționalismul) au închis accesul la Cuvântul lui Dumnezeu, trebuie să vină cineva, care să deschidă din nou Cuvântul. Iefta vine din Galaad, deci din Manase. El este un copil născut din prostituție, dar el este instrumentul ales de Dumnezeu ca să lupte împotriva unui dușman, care a fost născut în același fel ca și el. Așa a scris apostolul Pavel Corintenilor, că Dumnezeu folosește lucrurile nebune ale lumii, ca să facă de rușine pe cele înțelepte (a Corinteni 1,27).

Mai întâi sunt prezentate calitățile lui Iefta: el este un viteaz. Tot așa a fost numit și Ghedeon în primele cuvinte, pe care Dumnezeu i le-a spus (Capitolul 6,12). După aceea aflăm originea sa: el este fiul unei curve. Iefta nu avea ce să facă, că era fiul unei curve. Aceasta se datora păcatului tatălui său și aceasta i-a pricinuit o tinerețe nefericită, care totodată l-a format pentru lucrarea, pentru care Dumnezeu putea să-l folosească mai târziu. Dumnezeu se folosește deseori de oameni, care nu sunt prețuiți în mod deosebit de alții. Respingerea este probabil cea mai dureroasă experiență, pe care un om poate s-o facă în viața sa. Dar cine învață, ca în această situație să fie în părtășie cu Dumnezeu, se va asemăna tot mai mult cu Domnul Isus și prin aceasta va deveni un instrument, pe care Dumnezeu poate să-l folosească. Când Domnul Isus a fost pe pământ, El a fost Cel mai mare repudiat, și pentru lume mai este încă. Iefta a fost respins

de frații lui, așa cum și Domnul Isus a fost respins de frații Săi. Și El a fost disprețuit din cauza nașterii Lui umile. Oamenii spuneau despre El: »Nu este Acesta tâmplarul, fiul Mariei?« (Marcu 6,3). S-a făcut aluzie, că El ar fi născut din curvie (vezi Ioan 8,41).

Adevăratul motiv, pentru care Iefta a fost respins, era lăcomia: el ar fi micșorat moștenirea. Lăcomia după mărire și onoare este și astăzi un motiv pentru care cineva este respins. Conducătorii religioși au respins pe Domnul Isus și conducătorii religioși resping și astăzi pe oricine, care prin vestirea adevărului pune în pericol poziția sa cu vază. Ceea ce este valabil pentru conducătorii religioși, este valabil pentru oricine. Dacă cineva ne prezintă adevărul lui Dumnezeu, vom vrea să scăpăm de el. Căci mesajul lui ne cere să renunțăm la ceva, cu toate că noi nu suntem gata pentru a face aceasta. Iefta nu se opune. El ar fi putut cu puterea lui să lovească înapoi. El era doar un viteaz! El fuge și își găsește scăparea în țara Tob, ceea ce înseamnă „bunătate”, la care noi ne-am putea gândi la bunătatea Domnului. Acolo el este pregătit mai departe pentru lucrarea, la care Dumnezeu îl va chema. O astfel de pregătire ca urmare a lepădării găsim și la Moise și David. În Tob vin tot felul de oameni la el, care de asemenea nu au o patrie. Același lucru citim în istoria lui David în 1 Samuel 22. Prin legătura lor cu Iefta, și acești bărbați devin viteji.

Iefta chemat să fie căpetenie – versetele 4-7

Versetele de început ale acestui capitol constituie un fel de frază intercalată: ele ne fac cunoscut ceva despre Iefta. Versetul 4 se leagă de versetele 17 și 18 din capitolul anterior. După acțiunile de pregătire se pornește lupta. Amoniții încep lupta împotriva lui Israel. Bătrânii din Galaad se văd puși în fața unei mari probleme: încă nu se găsește nimeni, care ar putea să-i conducă în lupta împotriva amoniților. Ei văd o singură posibilitate: să întrebe pe Iefta. Constrânși de împrejurări, acum ei sunt gata să recunoască, pentru calitățile sale, ca și căpetenie a lor pe cel urât odinioară și repudiat din cauza originii lui umile. Tot așa este și cu credința în Domnul Isus ca singurul Mântuitor. Abia atunci când omul nu mai are nicio perspectivă, își caută scăparea la El. Necazul îl face pe om să vină la El.

Înainte ca Iefta să asculte de rugămintea lor, el le aduce aminte, cât de nedrept l-au tratat ei. Se aseamănă puțin, cu ceea ce a făcut Iosif cu frații săi. Frații lui l-au vândut la egipteni. Dumnezeu a călăuzit toate în așa fel, că Iosif a ajuns să fie în Egipt al doilea om după faraon.

Când frații lui, constrânși din cauza foametei, au venit mai târziu la Iosif, Iosif s-a purtat aspru cu ei. El a vrut să facă pe frații lui să-și dea seama, că s-au comportat greșit, și astfel să recunoască și el să poată să-i ierte. Citim această istorisire în Geneza capitolele 42-45. Și cu toate acestea pare să existe o diferență între Iefta și Iosif. Iosif a luat toate din mâna lui Dumnezeu, dar la Iefta nu pare atât de mult să fie așa. El îi învinovățește de o atitudine rea față de el. În toți anii care au trecut, el nu a uitat, ce i-au făcut, și îi acuză pentru aceasta.

Și nouă ne vine uneori foarte greu, să iertăm sau să uităm un tratament rău, pe care l-am suferit. În anumite împrejurări, uneori la mulți ani după aceea, revine pe prim plan. De exemplu: se spune cuiva, că el nu mai este necesar pentru anumite lucrări. Aceasta poate să fie orice fel lucrare, dar luăm ca exemplu, lucrarea de îngrijitor al casei. Se anunță o altă persoană, că vrea să preia această lucrare. Îngrijitorul casei se poate simți ca fiind împins pe linia moartă. Dacă mai târziu se apelează la el, este greu să nu se gândească înapoi la cele întâmplate. Un alt exemplu: suntem trecuți cu vederea la o anumită lucrare, cu toate că suntem convinși, că am fi cei mai buni pentru această lucrare. Dar un altul primește prioritate. Când acest altul va lipsi vreodată și noi vom fi chemați să îi ținem locul, foarte ușor poate veni gândul, că nu ne lăsăm să se joace cu noi. Acum să se caute un altul. Vioara a doua este deseori cel mai greu instrument.

Iefta este numit căpetenie – versetele 8-11

Tratativele despre poziția lui Iefta nu s-au încheiat, când Iefta vine la cei mari cu supărarea lui din trecut. Bătrânii din Galaad continuă eforturile lor de a-l convinge pe Iefta să devină căpetenia lor. În introducerea la această carte am spus, că în cartea Judecători putem să vedem un tablou al supraveghetorilor sau bătrânilor, despre care este vorba în Noul Testament. Nu vedem niciunde, că ei trebuiau convingși să devină supraveghetori. Este o chestiune de bună voie: »Păstoriți turma lui Dumnezeu, care este sub paza voastră, nu de silă, ci de bună voie, după voia lui Dumnezeu; nu pentru un câștig mârșav. Ci cu lepădare de sine. Nu ca și cum ați stăpâni peste cei ce v-au căzut la împărțea, ci făcându-vă pilde turmei.« (1 Petru 5,2-3) Găsim în acest verset unele aspecte, de care Iefta ar fi putut să țină mai mult seama. Dar noi trebuie să ținem seama, că aceste lucruri sunt valabile și pentru tine și pentru mine. Putem să învățăm multe de la Iefta, și din ceea ce el nu trebuia să fie. Deci nu este vorba „numai” de a arăta, unde Iefta a greșit. Noi trebuie să ne gândim, la tot ce vrem să învățăm de la Iefta, că Dumnezeu i-a oferit un loc în Evrei 11 în rândul eroilor credinței.

Vedem la Iefta, că el vrea să ajute, numai dacă ei îl vor accepta ca și căpetenie. Aceasta nu este caracteristica unui conducător după gândurile lui Dumnezeu. Un conducător adevărat este gata, imediat ce pericolul amenință pe poporul său. El se va angaja direct, fără să țină seama, dacă el este solicitat sau acceptat. Pe Iefta nu-l interesează atât de mult, să fie căpetenie în luptă, ci el vrea să fie conducător și după ce a obținut victoria. Se pare că Iefta dintr-o supărare personală vorbește bătrânilor din Galaad; dar totodată este frumos să vedem, că victoria sa asupra amoniților nu o atribuie puterii sale. El lasă să se recunoască clar dependența lui de Dumnezeu, când spune: »Dacă Domnul îmi va da înaintea mea ...«

Bătrânii din Galaad sunt de acord cu propunerea lui Iefta și răspund cu un jurământ, că se vor ține de înțelegerea făcută. Iefta explică din partea lui, că el se va ține de înțelegere, luând pe Domnul ca Martor pentru tot ce spune. Acesta pare să fie înțelesul cuvintelor: »*Și Iefta a spus din nou înaintea Domnului, la Mițpa, toate cuvintele pe care le rostise*«, și nu că Dumnezeu a fost de acord cu cuvintele lui Iefta.

Prima discuție a lui Iefta cu împăratul din Amon – versetele 12-14

Iefta începe întâlnirea sa cu împăratul din Amon, trăgând o linie clară între Israel și dușmanii săi. Aceasta pare insuportabil, dar este singurul fel corect de a proceda cu acest dușman. Amon înseamnă în sens spiritual: rătăcire cu privire la ce a spus Dumnezeu. Orice formă de compromis nu este la locul ei aici. De aceea niciodată nu se poate avea o atitudine prietenească față de teologii moderni, care pun la bază mintea omenească pentru interpretarea autorității Bibliei. Unor astfel de oameni trebuie să li se facă clar, că ei nu au nicio parte la legăturile dintre Dumnezeu și poporul Său. Oricât de prietenos s-ar prezenta acești învățați, în fond ei sunt dușmani ai poporului lui Dumnezeu. Putem să suportăm neștiința, dar nu putem suporta dușmănia.

Reacția nu se lasă mult timp așteptată. Împăratul din Amon întărește pretențiile sale asupra țării, referindu-se la istorie. El lasă să se recunoască un gest prietenos: ei pot da de bună voie țara înapoi; atunci Israel nu are de ce să se teamă, că el se va folosi de forță. Sună foarte înțelept.

Dacă Iefta nu ar fi cunoscut istoria poporului lui Dumnezeu, probabil că ar fi capitulat în fața argumentelor. Așa se petrece astăzi cu mulți: ei cad pradă pâlăvrăgelilor frumoase ale teologilor moderni, pentru că ei înșiși nu cunosc Biblia. Ei nu cunosc Cuvântul lui Dumnezeu și »plutesc încoace și în colo, purtați de orice vânt de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin șiretenia lor în mijloacele de amăgire« (Efeseni 4,14).

A doua discuție a lui Iefta cu împăratul din Amon – versetele 15-26

Iefta cunoaște foarte bine istoria poporului lui Dumnezeu. El știe foarte bine cum a acționat Dumnezeu cu poporul Său în trecut. El merge înapoi, la origine, la »*ceea ce este de la început*« (1 Ioan 1,1; 2,13-14,24). Ioan scrie cu privire la anumite învățături greșite, care atacă adevărul cu privire la Hristos (Dumnezeu adevărat și Om adevărat într-o Persoană). Atunci nu se poate face nimic mai bun, decât să se meargă înapoi, la ceea ce Dumnezeu a spus la început. Ceea ce ne-a fost încredințat de Dumnezeu de la început, noi trebuie să păstrăm și să apărăm, dar pentru aceasta noi trebuie să cunoaștem bine aceste cuvinte. Felul cel mai bun de a întrerupe un conflict cu „Amon” este să-i citești un capitol din Biblie.

În tot ceea ce Iefta scoate în evidență din istoria poporului Israel, vedem supunerea față de ce a spus Dumnezeu. El povestește istoria așa cum ea a avut loc în realitate și cum Dumnezeu a lăsat-o să fie scrisă. El cunoaștea „Biblia” sa bine și cunoaștea locurile din Numeri 21 și Deuteronom 2, unde stă scris, că Israel a luat aceste ținuturi de la Amoriți și nu de la Amoniți. (Acestea sunt două popoare diferite, chiar dacă numele sunt apropiate unul de altul.) Dumnezeu a interzis lui Israel să treacă prin țara Amoniților și Israeliiți au respectat aceasta.

Concluzia lui Iefta din versetul 23 este clară: Domnul, Dumnezeul lui Israel a dat poporului Său țara și ei au luat-o în posesiune.

Același lucru este valabil și pentru noi. Și noi avem voie și trebuie să luăm în posesiune ce ne-a dat Dumnezeu ca binecuvântări spirituale în locurile cerești și nu trebuie să lășăm să ni se răpească acestea. Iefta provoacă pe împăratul din Amon, să ia în posesiune, ce le-a dat idoli amoniților și în felul acesta face păreri diferite să devină o luptă între Dumnezeu și idoli.

Ultimul argument, pe care el îl aduce, se bazează pe anii cât Israel a locuit în ținutul cu pricina. Balac, împăratul Moabului, a încercat să se scape de Israel, angajând pe Balaam și prin el a lăsat să blesteme pe poporul lui Dumnezeu (vezi Numeri 22-24). Această încercare nu a reușit și în cei 300 de ani, care s-au scurs după aceea, nu s-a mai făcut niciodată o încercare, să se elibereze cetățile, pe care Israel le-a luat de la amoriți. Dreptul lui Israel asupra acestor cetăți a rămas incontestabil în acest timp. Să renunțe ei acum la acest ținut? Nu poate fi vorba de așa ceva!

Rezultatul discuției – versetele 27-29

Iefta ajunge la următoarea concluzie clară: »*Eu nu am păcătuit împotriva ta, ci tu îmi faci rău, războindu-te împotriva mea.*« Discuția cu împăratul din Moab s-a terminat. Iefta predă problema în mâna Domnului, pentru ca El să poată interveni ca judecător între cele două popoare. El nu așteaptă răspuns de la împărat, să vorbească mai departe nu are sens. El lasă în seama Domnului ultimul cuvânt: »*Domnul, Judecătorul, să judece astăzi între fiii lui Israel și fiii lui Amon!*«

Pe baza Cuvântului lui Dumnezeu Iefta a dat dovada convingătoare pentru dreptul lui Israel asupra țării. Dar împăratul din Amon nu vrea să asculte. Apoi a venit »*Duhul Domnului peste Iefta*«, și el pornește la luptă. Nu este nicio îndoială, că el duce lupta pentru un lucru drept. Toți ascultătorii lui au prins curaj la auzirea expunerii lui. Este vorba de o luptă, care este în sens deplin cu Cuvântul lui Dumnezeu. Prin aceasta discursul lui Iefta înaintea împăratului constă cu adevărat din cuvinte care motivează, care sunt o mare încurajare pentru toți care pornesc la luptă cu el.

Juruința lui Iefta – versetele 30-36

Înainte ca Iefta să pornească efectiv la luptă, face ceva, care nu era necesar. El face un fel de înțelegere cu Dumnezeu și prin aceasta se obligă să facă ceva, ale cărei urmări nu le-a prevăzut. Prin aceasta arată, că el nu cunoaște bine nici pe Dumnezeu și nu se cunoaște nici pe sine însuși. În Geneza 28,20-22 citim ceva asemănător despre Iacov. Iefta, care a arătat, că el cunoaște bine istoria poporului lui Dumnezeu, nu ia nicio învățătură din greșeala lui Iacov. Prin juruința lui, el

tratează efectiv cu Dumnezeu, ca și Iacov, și prin aceasta arată, că el nu se încrede necondiționat în Dumnezeu. El gândește, ca și Iacov, să fie singur în stare să-și țină făgăduința, fără ca el să fie pe deplin conștient de conținutul adevărat al juruinței. S-a grăbit în încheierea acestei înțelegeri cu Dumnezeu. Dacă s-ar fi gândit cătuși de puțin, cu greu s-ar fi putut aștepta ca un bou sau o oaie din casa lui să-i iese înainte. Deci el este vinovat de o juruință făcută în grabă. Proverbe 20,25 și Eclesiastul 5,1 atenționează cu privire la astfel de vorbe. În Biblie sunt prezentate și juruințe bune, ca de exemplu juruința Anei în 1 Samuel 1. Acesta a fost o juruință care a ieșit dintr-o gândire spirituală și a fost orientată în direcția onoarei care se cuvenea lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său. Ana a cerut și a dorit, ca copilul ei să fie unealta în acest scop.

Dumnezeu dă lui Iefta o victorie de dimensiuni mari. Dumnezeu Și-a împlinit partea Sa în înțelegerea făcută. Știrea despre victorie se răspândește repede și când Iefta ajunge acasă, fiica lui îi iese în întâmpinare. Ea este singurul lui copil. Aceasta ne aduce aminte de Geneza 22,2, unde Dumnezeu vorbește lui Avraam despre fiul lui ca despre fiul său, singurul său fiu, pe care îl iubește. Reacția lui Iefta este sfâșietoare. El nu și-a uitat juruința, dar devine însă deodată conștient de urmările fatale ale vorbirii lui necugetate. Se pare că la început consideră pe fiica lui vinovată pentru faptul că el trebuie să-și îndeplinească juruința în felul acesta. El îi ia în nume de rău, că ea a fost prima care i-a ieșit în întâmpinare și o muștră, că ea îl împinge la nenorocire.

Juruința, pe care el a făcut-o, este irevocabilă pentru el. El nu poate s-o anuleze, este imposibil pentru el. Levitic 5,4 i-ar oferi posibilitatea, să-și retragă cuvintele necugetate. Dar în acest caz ar fi trebuit să aducă o jertfă pentru vină. Prin faptul că nu face aceasta, lasă să se recunoască ceva din caracterul lui Iefta. Pe de o parte se vede, că el era un om cu caracter tare: el se ține de cuvintele spuse. Pe de altă parte lasă să se recunoască, că el este un om cu principii de neclintit. Vedem apoi în Iefta pe cineva, care nu este gata să-și păteze obrazul, „să se blameze singur”. Aceasta este o caracteristică a oamenilor legaliști. Atitudinea consecventă a acestor oameni impune respect, atâta timp cât această atitudine o aplică la ei înșiși, însă de îndată ce ei impun altora principiile lor, produc multă pagubă altora. Ei jertfesc uneori soția și copiii, numai ca să-și mențină promisiunile luate și le pricinuiesc multă pagubă spirituală, pentru că nu vor să-și retragă juruințele făcute în grabă, ca să nu-și păteze obrazul. Capitolul următor va confirma această trăsătură de caracter a lui Iefta.

Este remarcabil, că Biblia nu face nici o evaluare a faptei lui Iefta. Ceea ce spun aici, este deci o explicație din partea mea. La aceasta se adaugă faptul, că nu este clar, dacă Iefta a jertfit realmente pe fiica lui sau dacă înseamnă, că ea a rămas nemăritată. Voi reveni la aceasta.

În fiica lui Iefta iese la lumină un fel de gândire minunat. Ea se supune pe deplin tatălui ei și nu face nici o încercare, să-l facă să ajungă la alte gânduri. Ea încurajează pe tatăl ei, să îndeplinească juruința pe care a făcut-o, cu toate că aceasta are loc pe cheltuiala ei. În privința aceasta este un model minunat al lui Hristos, care S-a supus în chip desăvârșit drumului, pe care avea să-l meargă înaintea Tatălui Său. În istorisirea din Geneza 22, pe care am amintit-o deja, vedem în Isaac același indiciu spre Domnul Isus.

A jertfit Iefta literalmente pe fiica lui? – versetele 37-40

Mulți comentatori și-au bătut capul cu această întrebare. O scurtă antologie a ceea ce au dat învățați de preț în această privință arată că este foarte greu să dai un răspuns clar la această întrebare. Putem să ne facem o părere proprie din acestea sau să ne verificăm părerea noastră.

- *Henri Rossier*: Toată viața ei o va petrece în singurătate și nici un bărbat nu va avea părtașie cu ea, așa că ea va trăi toată viața fără să aibă copii. În acest sens ea va trăi ca și moartă.

- *William Kelly*: El și-a jertfit fiica, corespunzător duhului său foarte hotărât, neînduplecabil. Înțelepciunea sfântă a Scripturii nu oferă detaliile asupra unei fapte care este în contradicție nemaipomenită cu gândurile lui Dumnezeu.

- *Frederick William Grant*: În ceea ce privește juruința lui Iefta: graba excesivă și eșecul par să fie legate de această juruință, dar cu siguranță nu jertfa omenească, pe care au presupus-o

mulți. Cei mai mulți comentatori actuali sunt de acord și cred, că fiica lui a fost închinată lui Dumnezeu, ca să trăiască necăsătorită, așa cum arată clar versetele 37-39.

- *Martin Luther*: Unii sunt ferm convinși, că ea nu a fost jertfită, dar textul este prea clar, ca să se poată aproba această interpretare.

- *Kurtz, in Sacred History*: dovezi pentru o jertfire literalmente se găsesc în deznădejdea tatălui, în supunerea curajoasă a fiicei, în aducerea aminte în fiecare an și în tristețea fiicelor lui Israel și în istoria scriitorului însuși, care nu este în stare să descrie clar și precis scena îngrozitoare, pe care el o privește atât cu admirație cât și cu groază.

- *Edersheim*: Marii comentatori iudei ai Evului Mediu au atras atenția, în contrast cu Talmudul, că ambele expresii din versetul 31 («*va fi închinat Domnului*» și «*îl voi aduce ca ardere de tot*») nu sunt identice. Niciodată nu se spune despre o jertfă de animale, că ea trebuie „să fie pentru Domnul”, din simplul motiv că o jertfă de ardere de tot ca atare aparține Domnului. Când însă este vorba de oameni, care să fie jertfiți Domnului, atunci se folosește această expresie, așa cum este cazul celor întâi născuți din Israel și din Levi (Numeri 3,12-13). Dar în aceste cazuri nu se presupune niciodată, că este vorba de o jertfă de oameni în adevăratul sens al cuvântului. Dacă fiica iubită s-ar fii dedicat singură morții, atunci este aproape de neînțeles, că ea dorește ca cele două luni, care i-au mai rămas, să nu le petreacă împreună cu tatăl ei cu inima zdrobită, ci în munți, împreună cu prietenele.

- *Samuel Ridout*: Niciodată nu mi-am putut schimba părerea despre faptul, că Iefta a făcut cu fiica lui, ceea ce orice cititor simplu, care citește această secțiune, crede, că el a făcut. El lasă să se recunoască ca fiind un om aspru, convins de propria dreptate, care mai târziu cu bună conștiință ucide 42000 din frații lui Israelii. Un astfel de om este în stare să jertfească chiar literalmente pe fiica lui. El a scos sabia, ca să lovească pe amoniți; el a ucis pe fiica lui, pentru că a jurat, și a omorât pe frații lui. Prieten și dușman sunt tratați la fel.

Personal înclin să cred, că Iefta a ucis realmente pe fiica lui. Aceasta este impresia pe care o primesc, dacă citesc textul, așa cum este scris.

După această scurtă incursiune îmi mai rămâne o remarcă de făcut cu privire la ultimul verset din acest capitol. Dacă în fiecare an s-a păstrat aducerea aminte de fiica lui Iefta, cu cât mai de preț este Domnul Isus, ca să ne aducem aminte de El în fiecare zi și în mod deosebit în prima zi a săptămânii.